

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

318

Vragen van het lid **Van der Lee** (GroenLinks) aan de Minister van Economische Zaken en Klimaat over *de rol van zeewier binnen de energietransitie en de verduurzaming van onze maatschappij* (ingezonden 6 juli 2020).

Antwoord van Minister **Wiebes** (Economische Zaken en Klimaat), mede namens de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (ontvangen 6 oktober 2020). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2020–2021, nr. 24.

Vraag 1, 2, 3 en 4

Bent u bekend met de technologie die het mogelijk maakt om zeewier om te zetten in biogas?¹

Bent u daarnaast bekend met het feit dat zeewier ook gebruikt kan worden als alternatieve meststof, als productiemateriaal voor afbreekbare bioplastics en als duurzame voedingsbron voor onder andere koeien doordat zeewier de vorming van methaan tijdens de vertering in het maagdarmkanaal aanzienlijk kan verminderen?²

Bent u ook bekend met het feit dat de vermenging van zeewier met veevoer het gebruik van antibiotica in de bioindustrie aanzienlijk kan verlagen vanwege de gezondheidsvoordelen die dit met zich meebrengt?³

Weet u dat er per vierkante kilometer 20.000 ton vers zeewier geproduceerd kan worden en dat elke ton zeewier naar inschatting 100m³ aan biogas op kan leveren? Weet u dat zeewierteelt tegelijkertijd CO₂ uit de lucht onttrekt?⁴

Antwoord 1, 2, 3 en 4

Deze informatie is op mijn departement bekend.

¹ CORDIS EU research results, «Biogas production from seaweed» (<https://cordis.europa.eu/article/id/92335-biogas-production-from-seaweed>)

² Wageningen University & Research, dossier zeewier (<https://www.wur.nl/nl/Dossiers/dossier/Dossier-Zeewier.htm>)

³ Wageningen University & Research, dossier zeewier (<https://www.wur.nl/nl/Dossiers/dossier/Dossier-Zeewier.htm>)

⁴ Agentschap NL, «bioenergie – Input Groente-, fruit- en tuinafval» ([https://www.rvo.nl/sites/default/files/bijlagen/Bio-energie%20-%20Input%20-%20Groente-,%20fruit-%20en%20tuinafval%20\(gft\).pdf](https://www.rvo.nl/sites/default/files/bijlagen/Bio-energie%20-%20Input%20-%20Groente-,%20fruit-%20en%20tuinafval%20(gft).pdf))

Vraag 5

Erkent u dat zeewierteelt op verscheidene manieren bij zou kunnen dragen aan de Nederlandse energietransitie en de verduurzaming van onze samenleving in zijn algemeenheid? En dat de productie van biogas gezien onze bestaande gasinfrastructuur en lange kustlijn extra voordelen met zich mee zou kunnen brengen ten opzichte van andere duurzame energiebronnen?

Antwoord 5

Ja, ik denk dat zeewier een rol kan spelen in de bredere verduurzamingsopgave van Nederland. Een belangrijke randvoorwaarde hierbij is de draagkracht van het ecosysteem van de Noordzee. Door gecascadeerde inzet kan zeewier een belangrijke rol spelen als plantaardig eiwit in voeding en als grondstof voor chemieproducten, materialen, brandstoffen en groen gas. In lijn met de Routekaart Groen Gas (Kamerstuk 32 813, nr. 487) zie ik ook het belang van het opschalen van de productie van biogas / groen gas. Reststromen uit de zeewierindustrie zouden hiervoor als grondstof kunnen dienen.

Vraag 6

Bent u bekend met het feit dat The Seaweed Company in Zeeland en Groningen de mogelijkheid ziet om een kleinschalig proefproject uit te rollen om de potentie van zeewierteelt en biogas nader te onderzoeken? Bent u bereid het project van The Seaweed Company praktisch mogelijk te maken? Zo nee, waarom niet? Zo ja, welke maatregelen zult u treffen om dit proefproject te realiseren?

Antwoord 6

Ja, ik ben bekend met de plannen van The Seaweed Company. Vanuit het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat zijn er verschillende innovatieregelingen waar dit bedrijf gebruik van kan maken, zoals de WBSO en de HER+ en de DEI+-regeling voor groen gas productie. Vanuit het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit zijn er daarnaast meerdere kennis- en innovatieregelingen, zoals Start up in Residence (bedoeld voor start-ups) en een topsectoren call Landbouw Water Voedsel bedoeld voor publiek-private samenwerking waar gebruik van gemaakt kan worden. The Seaweed Company is onderdeel van de door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland opgerichte Community of Practice Noordzee. Er hebben reeds een aantal constructieve adviserende gesprekken plaatsgevonden om deze ondernemers (financieel) te ondersteunen. The Seaweed Company vormt ook onderdeel van het zeewierconsortium dat een voorstel voor de LWV call gaat indienen.

Vraag 7

Deelt u de mening dat naast het pilotproject van The Seaweed Company er meer onderzoek gedaan zou moeten worden naar andere toepassingsmogelijkheden van zeewier om de effectiviteit en toepasbaarheid van verschillende zeewiersoorten beter in kaart te brengen? En dat het stimuleren van dergelijke projecten een grote rol kan spelen in zowel de energietransitie als de concurrentiepositie die Nederland heeft op het gebied van verduurzaming?

Antwoord 7

Ja, ik deel deze mening. Dit vanuit het belang van de hoogwaardige toepassingsmogelijkheden van zeewier voor de *biobased economy* en eiwittransitie. Daarbij geldt de noodzaak om de productie van zeewier te laten plaatsvinden in overeenstemming met de draagkracht van ecosystemen en met het oog op voedselveiligheid en de introductie van exoten. Ondersteuning van dit soort initiatieven kan zeker bijdragen aan de concurrentiepositie van Nederland. Momenteel wordt, in lijn met mijn antwoord op vraag 6, innovatie op het gebied van zeewier al gestimuleerd middels de regelingen van de ministeries van Economische Zaken en Klimaat en Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Ook is zeewier genoemd in het Klimaatakkoord en maakt onderzoek naar zeewier deel uit van het missiegedreven meerjarig innovatieprogramma 12. Het kabinet zal in de appreciatie van de recent uitgekomen Routekaart Biograndstoffen mogelijkheden voor het integraal stimuleren van zowel de productie als toepassingen van zeewier verder verkennen.

Vraag 8

Bent u in het kader van de hierboven gestelde vragen bereid om onderzoek en innovatie rondom de teelt en het gebruik van zeewier in Nederland te stimuleren? Deelt u de mening dat dergelijke proefprojecten goed onderdeel uit zouden kunnen maken van het Delta Kenniscentrum dat ter compensatie voor de marinierskazerne in Zeeland opgesteld zal worden? Zo nee, kunt u nader verklaren waarom niet? Zo ja, welke maatregelen zult u treffen om dit in de praktijk te realiseren?

Antwoord 8

Ja, ik ben van plan om onderzoek en innovatie rondom de teelt en het gebruik van zeewier te stimuleren. Zoals in bovenstaande antwoorden opgemerkt, bestaan hier binnen de regelingen van de ministeries van Economische Zaken en Klimaat en van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit reeds mogelijkheden voor en zal dit in het kader van de Routekaart Biograndstoffen nader verkend worden. Op dit moment is reeds veel expertise rondom zeewier beschikbaar bij onder meer de WUR, TNO en Deltares. Het ligt voor de hand om op deze bestaande expertise voort te bouwen. Het nieuwe Delta Kenniscentrum zal zich gaan richten op Delta-gerelateerde maatschappelijke vraagstukken met name op de thema's water, voedsel en energie. Er liggen hier kansen voor samenwerking, in goed overleg en in afstemming met andere spelers. De nieuwe onderzoeksprogramma's zullen complementair moeten zijn aan de lopende onderzoeksprogramma's en worden de komende tijd ontwikkeld. Ik zou graag zien dat er goede kennisuitwisseling is tussen de lopende onderzoeksprogramma's en de nieuw te ontwikkelen programma's van het Delta Kenniscentrum.